

Sygn. akt III UK 109/19

POSTANOWIENIE

Dnia 29 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z odwołania Z.A.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J.

o rentę socjalną,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 29 października 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 26 października 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 26 października 2018 Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację wnioskodawcy Z.A. od wyroku Sądu Okręgowego w R. z dnia 7 września 2017 r. w sprawie przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w J. o rentę socjalną.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe zmierzające do ustalenia, czy wnioskodawca jest całkowicie niezdolny do pracy, a więc czy spełnia konieczną przesłankę nabycia prawa do dochodzonego świadczenia rentowego przewidzianą w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej. Dokonana zaś przez Sąd Okręgowy w tym zakresie ocena dowodów nie jest oceną dowolną. Sąd Okręgowy, dzieląc konkluzje opinii biegłych o braku podstaw do uznania odwołującego za całkowicie niezdolnego do pracy, miał na względzie wszystkie wypracowane w

orzecnictwie sądowym kryteria oceny tego dowodu, które przemawiają za przyjęciem jego miarodajności. Biegli dysponowali wiadomościami specjalistycznymi, niezbędnymi do stwierdzenia okoliczności mających istotne znaczenie dla sprawy (dobór biegłych lekarzy uwzględniał występujące u skarżącego schorzenia), a z kolei wydanie opinii poprzedzone zostało analizą dokumentacji medycznej wnioskodawcy oraz przeprowadzonym z nim wywiadem i badaniem przedmiotowym. Sąd Apelacyjny zauważył, że biegli w wyczerpujący sposób uzasadnili swoje stanowisko co do niezaliczenia wnioskodawcy do osób całkowicie niezdolnych do pracy. Za uznaniem miarodajności omawianych opinii biegłych, przemawiał także fakt jednomyślnej oceny stanu zdrowia wnioskodawcy, zarówno z postępowania administracyjnego, jak i sądowego. Sąd Apelacyjny nie widział potrzeby uzupełnienia postępowania dowodowego o opinię łączną biegłych uznając, iż sporna kwestia została dostatecznie wyjaśniona w dotychczasowym postępowaniu. Sąd Apelacyjny uznał, że opinie wydane w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji, spełniają wymagane kryteria (logiczność, spójność, odpowiedź na postawione tezy dowodowe). Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwalał zatem na nie budzące wątpliwości ustalenie, że aktualny stopień naruszenia sprawności organizmu wnioskodawcy, nie powoduje całkowitej niezdolności do pracy.

Skargę kasacyjną oparto na naruszeniu prawa materialnego: art. 4 i 5 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej w związku z art. 12 i art. 13 ustawy z 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a także na naruszeniu przepisów postępowania: art. 233 k.p.c. w związku z art. 328 k.p.c. i art. 387 k.p.c. w związku z art. 391 k.p.c., a nadto art. 227 i 278 k.p.c.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c. z uwagi na to, że:

- 1) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, gdyż Sąd Apelacyjny mimo obszernego uzasadnienia nie odniósł się w sposób merytoryczny do wniosków dowodowych wnioskodawcy w przedmiocie dopuszczenia dowodu z opinii Uniwersytetu Medycznego względnie zespołu biegłych w celu wydania wspólnej i kompleksowej opinii lekarskiej co do zdolności do podjęcia jakiegokolwiek pracy.

- 2) w sprawie zachodzi konieczność dokonania ponownej wykładni zasad postępowania sądu przy ocenie z punktu widzenia medycznego zdolności do podjęcia zatrudnienia przez osoby ubiegające się o świadczenia rentowe, w tym rentę socjalną. Sąd Apelacyjny bowiem nie odniósł się w uzasadnieniu wyroku do orzeczeń Sądu Najwyższego w sprawach I UK 64/10 oraz I UK 103/06, a nadto wyroków wydanych w sprawach II UKN 113/00 i II UKN 675/98. Na skutek tej błędnej wykładni Sąd Okręgowy i Sąd Apelacyjny oddaliły wnioski dowodowe Z.A. o powołanie zespołu biegłych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Brak jest podstaw uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W myśl art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W pierwszej kolejności zauważyć należy, że ujęta w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka ma miejsce wtedy, gdy zasadność podniesionych w niej zarzutów wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał, względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2015 r., IV CSK 263/15, LEX nr 1940571). Oczywiście jest przy tym tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Zarzucane uchybienia muszą zatem mieć kwalifikowany charakter i być dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia

12 grudnia 2000, V CKN 1780/00, OSNC 2001 nr 3, poz. 52; z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001 nr 10, poz. 156). Dla stwierdzenia, że w sprawie tak rozumiana przesłanka wystąpiła skarżący powinien był wskazać konkretne, naruszone przez sąd przepisy, a także powinien był przytoczyć odpowiednie argumenty wyjaśniające, dlaczego te przepisy zostały, jego zdaniem, w tak ewidentny sposób naruszone (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2018 r., I CSK 42/18, LEX nr 2508120). W rozpoznawanej sprawie skarżący nie wskazał w naruszeniu jakich przepisów upatruje oczywistej zasadności skargi. Należy zauważyć, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowane jest stanowisko, zgodnie z którym wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyslać (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2016 r., I PK 59/16, LEX nr 2160130; z dnia 10 marca 2016 r., II CSK 10/16, LEX nr 2009500; z dnia 26 lutego 2016 r., V CSK 518/15, LEX nr 2015640; z dnia 24 września 2015 r., II PK 27/15, LEX nr 2019527). Nadto skarżący upatruje oczywistej zasadności skargi w braku odniesienia się przez Sąd Apelacyjny do wniosków dowodowych wnioskodawcy w przedmiocie dopuszczenia dowodu z opinii Uniwersytetu Medycznego względnie zespołu biegłych, w sytuacji, gdy Sąd Apelacyjny w zaskarżonym wyroku wyraźnie wskazał, że nie widział potrzeby uzupełnienia postępowania dowodowego o opinię łączną biegłych i swoje stanowisko uzasadnił.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że określony przepis prawa, będący źródłem poważnych wątpliwości interpretacyjnych, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2015 r., III CSK 269/15, LEX nr 1982406).

Konieczne jest wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej. Ponadto, ze względu na publicznoprawne funkcje skargi kasacyjnej, skarżący powinien wykazać celowość dokonania wykładni konkretnego przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2015 r., III CSK 269/15, LEX nr 1982406). W rozpoznawanej sprawie skarżący nie sprecyzował, o wykładnię jakiego przepisu prawa chodzi. Ograniczył się jedynie do wskazania na „konieczność ponownej wykładni zasad postępowania sądu przy ocenie z punktu widzenia medycznego zdolności do podjęcia zatrudnienia przez osoby ubiegające się o świadczenia rentowe”. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący przywołał sygnatury czterech wyroków Sądu Najwyższego, do których Sąd Apelacyjny jego zdaniem się nie odniósł. Brak jest przy tym jakichkolwiek argumentów jurystycznych, świadczących o potrzebie wykładni konkretnego przepisu prawa.

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

as